

matrimonii sustinerit, Ludov. dec. 573, num. 6, Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 7, num. 50, Contrariam tamen opinionem, quod nimirum non secuta * declaratione intra tempus pendens arbitrii à die celebrati matrimonii fructus dotis debeantur ex professo comprobant, Natt. conf. 495, num. 2, Gratian. dicta discept. 143, num. 16, Ludovic. dicta decis. Lucen. 21, nu. 49, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 1, num. 23, Sperell. dec. 84, num. 14, Giurb. decis. 72, num. 2, Rota in Bononien. dotis 18, Martii 1648. §. nec debitores in fine, coram Reverendissimo Dunozer. Hic tamen Author num. 35, admittit conclusionem solummodo in illis qui de jure nuptam alere obstringuntur. Ideò distinctionem seu limitationem hanc Authoris impugnat, Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 7, num. 30, & sequent. Leotard. de usur. quest. 28, num. 13, & seq.

Dotis non solutæ marito deberi interesse quantumvis dos in pecunia * seu alia re non fructifera subjungit hic Auctor num. 10, & eandem conclusionem comprobant Sperell. dicta dec. 84, numer. 12, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, sub num. 19, versic. Sed contra hanc distinctionem, Fontanell. de pact. nupt. claus. 6, gloss. 2, part. 7, à n. 12, ad 26, Buratt. dec. 287, n. 13. Unde contrarium malè sustinere contendit, Leotard. de usur. quest. 28, sub num. 33, vers. neque movet, & seq. ideo priorem sententiam amplectitur etiam, Leoncill. decis. Ferrar. 91, n. 5. Quod quidem interesse dotis non solutæ marito debitum certam à jure limitationem non habet, * sed juxta consuetudines, aut scripta locorum taxari consuevit, ut præter hic adductos nu. 14, animadvertunt Caball. consil. 46, num. 5, lib. 1, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 3, n. 26, ubi distinguit num. seq. inter maritum mercatorem, & non, Leoncill. dicta dec. 91, n. 4. Rota in Romana domus 22, Junii 1654, §. non obstat si forte, vers. Semper ille coram R. P. D. Melio, & in d. Bononien. dotis 18, Martii 1648, §. quo verò ad fructus coram Reverendissimo Dunozer. Ubi quod cessante statutaria dispositione fructus dotis debeantur ad rationem quinque pro centenario, eadem Rot. dec. 280, n. 19, & dec. 300, n. 11, part. 6, recent.

At si dos non quidem ratione temporis, aut valoris, sed ob illius substantiam illiquida præxisteret, utique hoc in casu non nisi secuta liquidatione, * non autem ante ipsam marito interusura deberentur, Mart. Medic. ad decis. Senen. dicta examinat. 7, num. 59, vers. sed redeundo, & post Rotam dixi allegat. 86, num. 23, lib. 3, in quibus terminis non applicantur simpliciter tradita hic ab ipso Auctore num. 35, & per Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 1, num. 27. Si quidem ob illiquiditatem in substantia dotis nec alere obstrictus ad interusura tenetur, nisi liquidata dote.

Crediti dotalis cessionarius ex jure per maritum sibi cesso consequi non potest interesse dotis retardatæ, si quidem privilegium * illud speciali favore concessum fuit, & ideo non transit in cessionarium, ex quo in ipso cessat ratio, ob quam lex marito concessit privilegium consistens in supportatione onerum matrimonii, latè Sard. conf. 269, num. 9, & seq. Leotard. de usur. quest. 29, num. 16, usque ad finem, ubi diversos casus considerat Merlin. de pignor. & hypothec. lib. 3, quest. 80, nu. 11, & prius quest. 51, n. 77, & seq. Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 1, n. 52, &

seq. & latè prosequitur Olea de cess. jur. tit. 6, quest. 2, ex n. 39, ad 46. A Cost. de privileg. credit. regul. 3, limit. 2, n. 48, & seq. Non desunt tamen * contrariam opinionem amplectentes nimirum quod etiam in cessionarium mariti jus exigendi usuras transeat, quorum aliquos recenset Auctor hic n. 36, Olea de cess. jur. tit. 6, quest. 2, n. 39. A Cost. de privil. credit. regul. 3, limit. 2, n. 49, Sperell. dec. 84, n. 15.

Ex taciturnitate, seu non petitione usurarum dotis, quando censeantur remissæ inquirunt Doctores, in quo quidem articulo plures distinguuntur * casus: nam si lapsus temporis decennium non attingat, ex negligentia exactionis interusuriorum remissa non censentur, ut subjungit post alios Auctor hic num. 36, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, num. 3, Rot. dec. 80, n. 4, part. 2, recent. Mart. Medic. ad dec. Senen. examinat. 37, n. 6.

Lapsò autem decennio controvertunt Doctores, an maritus usuras dotis non exactas prætereundè possit * in quo quidem articulo adhuc magis communiter recipitur, quod maritus interesse dotis interim decursum post decennium lapsum consequi valeat, ut post alios animadvertit Auctor hic sub n. 39, vers. contrariam tamen opinionem, & seq. Mart. Medic. decis. Senen. 60, n. 13, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, n. 5, Buratt. dec. 159, n. 5, Sperell. d. dec. 84, n. 41.

Si tamen effluxerint triginta aut quadraginta anni, & maritus non petierit interesse dotis, tunc non potest ulterius illud consequi ex præsumptione remissionis, sive donationis ex lapsu tanti temporis inducta, Auctor hic num. 43, & 44, Staiban. jun. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, numer. 2, & 6, Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 37, n. 21, & 22, Altograd. conf. 30, n. 7, & 27, lib. 1.

Superius dicta transeunt cum supposito supervenientiæ mariti: at si decesserit nec antea dum vixit dotis interesse petierit, maxima inter scribentes * adest contentio, an tunc fructus dotis ex non petitione censeantur remissi: circa quod relatis per Authorem hic num. 44, opinionibus hinc inde contrariis, sub nu. 47, vers. Tertio advero, istius quæsitæ resolutionem iudicis arbitrio, & prudentiæ remittendam concludit. Cæterum quod mortuo marito fructus dotis vivente marito non petiti ab illius hæredibus consequantur, præter congestos ab Auctore hic num. 44, & seq. admittunt Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 37, num. 2, & latè prosequitur dec. 60, num. 4, & seq. Joan. Franc. Andreol. controv. 135, n. 37, Sperell. d. dec. 84, n. 40, ubi remissionem interesse defendit si concurrant decennalis taciturnitas, & quod maritus in ejus vita nunquam interesse dotis petierit, sed contrarium comprobat Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, à n. 9, ad 14, Altograd. conf. 30, n. 26, & 27, lib. 1.

Hactenus dicta militat ubi marito succedant extranei, superseditibus verò filiis * quod & in odium eorum censeantur ex non petitione facta per patrem in ejus vita remissi fructus dotales innuere videtur Auctor hic num. 45. Post. Viv. dec. 428, cui tamen contrarium sustinendo ad exclusionem remissionis fructuum dotis, Fontanell. de pact. nupt. claus. 6, gloss. 2, part. 6, nu. 33, Merlin. Pignatell. controv. 28, n. 9, cent. 1, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, nu. 16, & 17, Mart. Medic. decis. Senen. 60, nu. 26, & seq. Altograd.

Altograd. conf. 30. in fine, lib. 1, Joan. Franc. Andr. controv. 135, nu. 36, Rot. in Bononien. dotis 18, Martii 1648, §. prout neque coram Reverendissimo Dunozer.

Animadvertendum ulterius sese offert, quod dotis alimentorum tacita remissio facilius inducatur uxoris, vel foci, * quam extraneorum favore, Surd. conf. 290, n. 51, & seq. Peregrin. conf. 74, num. 10, lib. 3, Mart. Medic. dicta dec. 60, num. 26, Sperell. dicta dec. 84, num. 37, Altograd. conf. 30, num. 38, lib. 1, cum animadversione etiam quod superius dicta sibi locum * vindicant dissoluto matrimonio per mortem viri, secus vero si resolvatur per obitum uxoris, Valac. dicta consultat. 84, per totam, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 2, num. 18, 19, & 20.

Recepta forte principali dotis dubium subnectit Auctor hic num. 48, num scilicet videatur remittere, atque ita donare maritus dotis interesse sibi debitum, quando in receptione capitalis quoad usuras nullam emittit protestationem, aut reservationem, * & concludit, quod per receptionem dotis fructus censeantur remissi, nisi ex conventionne deberentur, quam distinctionem pluribus exornat, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 3, ex n. 4, Merlin. Pignatell. controv. 28, num. 10, & seq. cent. 1, Mart. Medic. ad dec. Senen. examinat. 8, num. 8, & seq. & dec. 16, num. 21, & seq. Altograd. conf. 30, numer. 3, & seq. lib. 1, Leotard. de usur. quest. 91, num. 14, & sub num. 15, vers. Ego qui, & seq. & num. 22, Donad. de renunciat. cap. 1, n. 77, & seq.

Nostrum tamen Authoris, & asseclarum opinio non videtur admodum tuta, ex quo militat solummodo in usuris * odiosis, nonnisi ex stipulatu debitis, at in interusurio & fructibus dotis secus est, qui jure actionis petuntur. Unde facta solutione principalis super fructibus dotis non solutis competit actio, Rot. coram Pen. dec. 350, num. 4, & seq. duplicata apud Fenzon. ad statut. urb. dec. 82, & coram Ludov. dec. 93, sub num. 2, vers. quia contrarium: & hanc partem mordicus defendit Joann. Franc. Andr. controv. 135, à num. 19, ad 31, ubi ejus opinionem à Rota Canonizatam supponit Leoncill. dec. 92, n. 9.

Verumtamen suppositum istud non subsistit, imò contrarium, * & sic per actionem dotis censeantur remissi fructus, uti ex officio iudicis debiti pluries censuit Rot. coram Put. dec. 93, num. 8, & 9, lib. 1, & dec. 259, num. 5, part. 4, divers. & dec. 383, num. 14, part. 5, recent. Aliam Rot. decis. recensent. Mantie. de iacit. & ambig. lib. 12, tit. 30, n. 37, in fine, Gratian. discept. 455, n. 26, & seq.

Jure autem actionis interusura dotis debita dicuntur * quando super eis statuto cavetur, Rot. dicta dec. 259, num. 4, part. 4, divers. & dicta dec. 383, num. 15, part. 5, recent. Gratian. discept. 33, n. 14, & discept. 130, in fine, & discept. 244, n. 39, Joan. Franc. Andreol. controv. 135, nu. 31, Rot. coram Ludov. dec. 93, numer. 3, duplicata dec. 80, part. 4, recent. Mart. Medic. ad dec. Senen. examinat. 8, n. 18, Merlin. Pignatell. de controv. 28, n. 22, cent. 1, Antonin. de Amat. resol. 43, n. 72, Leotard. de usur. quest. 91, sub n. 21, vers. si ex aliqua consuetudine.

Interesse ob dilatatam dotis solutionem ab initio in pactum deduci * posse post infinitos subjungit hic Auctor num. 51, quibus accedunt alii

plures cumlati per Sperell. dec. 84, num. 5, & per Leotard. de usur. quest. 28, nu. 41, & q. 86, n. 34, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 1, n. 33. At si data dilazione * ad solvendum dotem de illius fructibus nil cautum appareat, Auctor in ea residet opinione, quod maritus illos donare intellexerit hic sub num. 52, vers. è contrario, & comprobant Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 7, n. 44, & dec. 14, n. 44, Leotard. de usur. quest. 86, n. 33, Staiban. de interess. lib. 2, tit. 3, quest. 1, n. 49, Leoncill. decis. Ferrar. 92, n. 11. Secus verò si pendente dilazione concessa ad solvendum dotem expressè convenerit * de solvendis interim fructibus dotis, quam conventionem rejecta contraria opinione comprobant Auctor hic n. 53, vers. Alii verò, Sperell. dec. 84, n. 35, Staiban. jun. de interess. lib. 2, tit. 3, q. 1, n. 49, Leotard. de usur. d. q. 86, sub n. 35, vers. Hoc enim casu.

A nomine debitoris in dotem cesso intimata cessione maritus * usuras dotales legitime præterdit, Leotard. de usur. q. 29, à n. 4, ad 12, & contrarium ex professo defendit, Olea de cess. jur. tit. 6, q. 2, n. 46, & seq.

CAPUT LI.

SUMMARIUM.

- 1 Vidua ab hæredibus mariti usuras dotis regulariter prætereundè nequit. Declara ut n. 2. Ab extraneo dotis promissore fructus prætereundè non potest nisi concurrant mora, & interpellatio num. 3. Contrarium qui teneant num. 4. Ab ascendente dotis debitore fructus prætereundè potest n. 5. Ob damnum emergens, vel lucrum cessans ex dilata restitutione dotis fructus consequitur n. 16.
- 6 Filii ab Ava materna dotis maternæ fructus consequi non possunt.
- 7 Dos quando succedat loco legitime, Et numero 8.
- 9 Puella ante matrimonium alenda est.
- 10 Alimenta debita filiabus æquiparantur fructibus legitime; filia jure actionis nimirum conditione ex statuto debentur n. 11.
- 12 Fructus non debentur pro legitima consistente in pecunia. Declara ut n. 13.
- 14 Usuræ à statuto legitime pro dote constitutæ in pactum deduci possunt; Et n. 15.

Viri ab hæredibus nec vidua, nec ab ea causam quomodolibet habentes interesse dotis non restitutæ etiam conventum consequi * regulariter possunt, Bald. in rubr. de usuris versic. Quarto quæro; & in l. fin. nu. 10, Cod. de jur. dot. Canonistæ in C. salubriter extr. de usur. Afflic. dec. 284, num. 6, & seq. Rol. consil. 55, num. 1, & seq. lib. 2, Mantie. dec. 171, num. 4, Cavalier. dec. 292, num. 1, Rot. dec. 38, num. 1, part. 5, recent. Joann. Carol. Antonell. de tempor. legal. lib. 2, cap. 21, nu. 7, Antonin. de Amat. resolut. 49, num. 84, Caren. resolut. 114, num. 3, Pignat. ad statut. Ferrar. rubr. 107, num. 14, & seq. Leotard. de usur. quest. 30, nu. 39, ubi recenset contrarium tenentes, Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 54, nu. 1, & seq. Joan. Baptista Antonell. consil. 79, num. 3, Leoncill. decis. Ferrar. 65, nu. 7, & dec. 92, num. 12, Rot. in Tiburtina Castri sancti Angeli 14, Februarii 1656, §. respectu verò,

verò, coram Reverendissim. Melio, & optimè exornat Auctor hic num. 1, & seq. & cap. 49, num. 13, & seq.

Super quibus ulterius insistere non expedit, ex quo præfens quæstio extra terminos conclusionis mox firmatæ versatur. Bene verum est, quod si vidua cum hæredibus mariti convenit de fructibus * dotis restituendæ in certa quantitate exigendis ac de facto exegerit, non ideo quantitates exactas in fortem vidua excomputare obstringeretur, rationibus per nos fufius deductis, allegat. 51, num. 26, & allegat. 52, num. 35, lib. 2, & allegat. 107, nu. 35, & 36, lib. 3, Leoncill. decis. Ferrar. 65, n. 10, 33, & per totam, Leotard. de usur. quæst. 30, à nu. 41, ad 56, Rot. dec. 69, n. 20, p. 9, tom. 1, recent. & in Romana fructuum dotis 21, Aprilis 1651, num. 11, 12, Cerro.

Casus ergo noster discutiendus venit circa usuras dotis à promissore seu ejus hæredibus à vidua, seu ejus filiis ea prædefuncta soluto jam matrimonio præfensas, & iste casus in duas dividitur partes, vel enim promissor dotis est extraneus, seu transversalis, & tunc seclusis mora, interpellatione * ac aliis requisitis, & vidua, multoque minus superflites filii ab extraneo interesse dotis non solutæ etiam conventum exigere nequeunt, Ruin. consil. 221, sub num. 3, vers. Sed ubi dos lib. 1, Menoch. cons. 641, num. 21, Rot. apud Fenzon. ad statut. urb. dec. 86, in fine, Valasc. consult. 8, num. 2, 8, & per totam, Fab. Turret. cons. 43, numero 13, & seq. lib. 3, Aldouin. cons. 82, num. 10, & seq. cum adductis per Rot. in Tiburtina Castri Sancti Angeli 14, Februarii 1656, §. quo verò coram R. P. D. Melio, modo impressu apud Andr. Censal. ad l. unicam C. si quis Imper. maledix. §. 6, numero 92, fol. 208, & secundum caput istud distinctionis intelligenda venit resolutio, Rot. apud nos allegat. 12, in fine, lib. 1, apud Fenzon. dec. 91, & dec. 607, part. 3, recent. cum loquatur in dote ab extraneo, nimirum fratre constituta; Hanc tamen distinctionis * partem ex professo, & latissime impugnat Leotard. de usur. quæst. 28, sub num. 45, vers. idem tamen in extraneo; utra autem ex prædictis opinionibus prævaleat, nostrum non est pro nunc dispungere, Joan. Carol. Antonell. de tempor. legal. libro secundo, cap. 21, num. 18.

Vel promissio dotis processit ab ascendente, quemadmodum in facti specie successit cum pater filix dotem promiserit, & tunc cum dos succedat loco legitimæ, consequens ideo fit * ut interim fructus filix, atque etiam illius hæredibus quibuscumque debeantur, etiam in pactum deduci non apparerent, l. dotis fructus 7, ff. de jur. dot. l. pro oneribus 20, C. eodem tit. Doctores in l. alimenta 11, C. de negot. gest. Socin. sen. cons. 57, sub num. 36, versic. aliud est querere, & seq. lib. 4, Menoch. consil. 81, nu. 61, & 66, Surd. de aliment. tit. 1, quæst. 62, nu. 2, & quæst. 105, n. 2, & tit. 7, quæst. 6, num. 4, latè Manent. de contract. livell. quæst. 1, part. 15, num. 71, 80, & 81, Gratian. disceptat. 244, num. 9, & 10, Altograd. cons. 32, nu. 18, & 19, lib. 1, ubi de magis recepta & veriori opinione quicquid in Rota Romana controvertatur, Sperell. dec. 84, n. 43, Pignat. ad statut. Ferrar. rubr. 107, num. 19, & in fortioribus terminis Antonin. de Amat. resolut. 83, n. 5, & seq. Marefcot. variar. resolut. 83, nu. 51, lib. 2, & latius examinavimus allegat. 52, nu. 6, lib. 2, * ubi quod Senatus Mantuæ ita semper judicare consueverit, istud tamen mortua filia cessare

voluit, Rot. in Romana Salviani 4, Decembris 1643, §. respectu verò coram R. P. D. Verospio in Bononien. dotis 18, Martii 1648, §. quo verò prope finem coram Reverendissimo Dunozeo, & in Tusculana Salviani 25, Maii 1648, §. neque interpellationis versic. posset enim coram R. P. D. Verospio; & comprobatur Auctor hic num. 5, Olea de cess. jur. tit. 4, quæst. 8, nu. 41, Rot. dec. 223, n. 5, & seq. part. 8.

Consideratio autem in motivis excitata quod dos regulariter loco legitimæ non succedat, nobis ex facto liquere non potest, dum nescimus qualem statuti dispositio in decisione præfentis * articuli inspicienda sit: nam circa istud Doctores transeunt cum distinctione relata post alios per nos, allegat. 59, n. 18, & 19, lib. 3, quibus accedunt Joan. Bapt. Antonell. cons. 64, n. 3, & seq. & num. 8, Joan. Franc. Andr. controuv. 81, n. 5, Buratt. dec. 215, n. 10, ibique Ferentill. gloss. B. Altograd. cons. 87, num. 11, lib. 1, & cons. 17, num. 3, lib. 2, Caren. resolut. 33, num. 5, & per totam, Redenalc. cons. 5, num. 4.

Verum tamen admisso circa veritatis noxam, quod dispositio statuti, de quo supponitur, attendi deberet, * ac consequenter quod dos loco legitimæ non succederet, Bald. consil. 465, lib. 3, Cyriac. controvers. 71, num. 38, istud tamen intellexeretur, quantum ad hoc ut dos per patrem gravari posset, ut in casum obitus filix sine filiis ad dotantem rediret, ne exclusæ facerent partem in legitima, ne decedentes in capillo jura suorum dotium transmitterent, ut animadvertunt præcati Doctores, & præcipue Altograd. cons. 18, numero 10, & per totum, lib. 2, Cyriac. controvers. 71, num. 9, & controvers. 72, sub num. 10, ac per totam, Joan. Bapt. Antonell. dictio cons. 64, num. 9, non tamen, ut dos à patre non soluta non gigneret fructus, ut quibus exclusæ à statuto, & ejus hæredes potissimum filii interim alerentur, non solum si ita expressè in statuto caveatur, verum * etiam quia ex dispositione juris idem procedit, Peregr. cons. 79, num. 19, lib. 1, Alex. consil. 7, num. 2, lib. 2, Altograd. consil. 18, nu. 37, lib. 2, Rot. apud Fenzon. ad statut. urb. dec. 81, in princip. versic. attamen indubitatum, & dec. 84, §. & ad illud, versic. quod non potest; & dec. 86, §. quia pluribus versic. Sed contra hæredes promittentis, & versic. quod secus, Leotard. de usur. quæst. 30, n. 30, & 31, in Bononien. dotis 18, Martii 1648, §. & quidem, & §. quo verò coram Reverendiss. Dunozeo.

Cumque omni jure pater erga filias ad dotandum cum effectu, & interim ad præstationem alimentorum obstringatur, quæ fructibus legitimæ, * seu portionis debitæ in patrimonio æquiparantur, Surd. de aliment. tit. 5, quæst. 2, numer. 2, & 3, Altograd. consil. 58, num. 33, lib. 1, Seraphin. dec. 815, num. 1, & 4, Ciardin. controvers. 217, num. 26, ubi quod mortuo patre dote non soluta omnes effectus legitimæ potissimum quoad fructus pariat, Marefcot. 83, nu. 52, lib. 2, Merlin. de legitim. lib. 2, tit. 1, quæst. 1, nu. 7, Melius patruus meus dicta allegat. 52, num. 18, lib. 2, Nil ergo prohibet, quin in pactum deduci poterint, & talis conventio sustineatur in præjudicium patris ad favorem filix ac ejus filiorum, & hæredum, Rot. apud Fenzon. ad statut. urb. dec. 84, §. tum etiam: quia nec dissentire videtur eadem Rota in motivis adducta ibidem dec. 91, §. quæ etiam procedunt; transit enim cum supposito non existentis statuti disponentis filix per patrem assignandam dotem, & interim

interim alimenta, * quæ propterea non pacto, sed jure actionis nimirum conditione ex statuto debentur, & legitime percipiuntur, Buratt. in leg. libertis 18, §. 1, ff. de aliment. & cib. legat. Paul. de Mont. Pic. cons. 19, num. 13, Ludovif. dec. 93, num. 3, Donad. de renunciat. cap. 28, n. 72, Rot. apud Fenzon. ad statut. urb. dec. 86, §. neque etiam versic. vel conditione ex statuto, §. in Foroliviens. alimentorum 20, Novembris 1630. coram R. P. D. Verospio, & latius deductum fuit in causa privata.

Hinc concurrente pacto cum dispositione statuti de solvendo interesse ob dilatam solutionem dotis in pecunia promissam motivum desumptum ex eo, quod fructus non debeantur, * neque etiam ex legitima consistente in pecunia, Bald. consil. 22, sub num. 3, versic. in legitimam autem, lib. 5, Cephal. consil. 56, num. 49, & 50, Giurb. dec. 65, sub num. 6, Crivell. dec. 98, num. 2, Gratian. disceptat. 688, num. 17, & 18, Joan. Franc. Andreol. controuv. 315, nu. 4, Merlin. de legitim. lib. 2, tit. 1, quæst. 1, num. 35, Leotard. de usur. quæst. 18, nu. 21, Rot. in Romana legitime del Nero 4, Julii 1646, & 29, Maii 1645, coram Eminentissimo Ottobono, inter ejus impressas dec. 38, & dec. 81. Ad præsentem casum non applicatur, dum objectum procedit solummodo quando patrimonium patris, ac successivè illius hæreditas in pecunia, vel alius rebus in fructiferis consisteret. Secus verò quando hæreditas prout in casu nostro consistit in proprietatibus frugiferis, & pater ob carentiam pecunie non volens in stabilibus dotem * constituere eam in pecunia loco stabilium cum interesse ob dilatam satisfactionem assignat, Merlin. de legitim. lib. 2, tit. 1, quæst. 1, num. 29, & animadvertunt mox citati Doctores Bald. in l. non est 9, nu. 3, Cod. famil. excisc. Alex. consil. 69, num. 3, lib. 1, Peregrin. consil. 82, nu. 8, lib. 2, & optime explicat Rota in dicta Romana legitime del Nero 4, Julii 1646, §. Doctores verò coram Eminentiss. Ottob. inter ejus impressas dec. 81, & dec. 138, num. 3, & dec. 145, n. 6, apud Merlin. de pignor. & hypothec. & coram Royas dec. 77, n. 16, & seq.

Ultra quod nos versamur in terminis à præcedentibus longè diversis; Quippe quoniam filia à statuto exclusæ ex dispositione ejusdem statuti alterum de duobus consequi debet, vel dotem illico, ac nuptias contrahit vel fructus dotis loco alimentorum donec dotem actualiter consequitur. Quo quidem attento cum utrumque alternativè tamen, æquè principaliter debeatur, atque in potestate patris ab initio dotem integram solvere resideret, hinc prætentio interesse in pactum deducta ad formam statuti improba censi nequit. Tunc enim de usuris quæritur cum * reditus accedit quantitati debitæ, non autem cum ipse reditus à lege, seu statuto principaliter provenit, Bald. in l. 1, num. 38, Cod. de his quæ pæn. nom. Socin. sen. consil. 41, num. 8, & 9, lib. 4, Menoch. consil. 441, num. 15, Peregr. de fideicommiss. art. 11, sub num. 78, versic. quam tamen. Leotard. de usur. quæst. 18, n. 18, & 19, maxime cum statutum non procedat per multiplicationem, sed per alternationem, quo sanè casu usura excluditur, Cancr. variar. resolut. cap. 7, num. 39, part. 3, Rot. apud Merlin. de legitim. dec. 29, num. 9, & in Urbeveta. legati 5, Aprilis 1647, §. præsertim versic. Prout debentur coram R. P. D. Bichio.

Cæterum obligatio patris erga filiam seu generum ex lectura promissionis apertissima de-

tegitur, juxta quam per sexennium ad Livellos * teneri noluit, eo autem elapso, & non 15 facta solutione residui capitalis non nisi ad Livellos obstringi posse convenit, ad quos teneri promissorem atque illius hæredes etiam non interpellari comprobavit Rot. in Bononien. fructuum dotis 4, Martii 1630, §. non obstat coram R. P. D. Ghislerio, & in Bononien. agris 18, Martii 1648, §. quo verò coram Reverendissimo Dunozeo.

Viduam demum ratione emergentis damni, aut lucri cessantis ob retardatam * dotis restitutionem fructus prætereundere ac consequi posse concludit Auctor hic numer. 7, dixi allegat. 4, num. 27, & 28, fol. 70, lib. 1, & latius allegat. 51, num. 27, lib. 2, Spad. consil. 176, num. 1, & 2, & consil. 177, num. 5, & sequentibus, & consil. 178, numer. 1, & 2, lib. 3, ubi quod statuta interesse dotis tributentia, soluto etiam matrimonio in hoc præcipue fundamentum faciant, & in facilitate inveniendi hæc temporibus implicationes pecuniarum, Leotard. de usur. quæst. 30, num. 54, Staiban. de interess. lib. 1, quæst. 16, num. 3, latè Jo. Carol. Antonell. de tempor. legal. libro 2, cap. 21, num. 6, & seq. faciunt tradita per Cæsar. de Panimol. in sua Idea Sedan. constit. 5, num. 1, & per totum, Christoph. Vom Dag. de usu usur. cap. 4, numer. 108, & seq. Andr. Censal. dec. Lucen. 22, num. 18, & dec. 23, num. 29, Cappyc. Galeott. controvers. 30, numer. 18, & seq. lib. 1, Thomat. decis. Mace. rat. 210, numer. 4, 5, & per totam, Camarat. dec. 40, num. 9, Rot. dec. 223, num. 7, part. 8, recent. & latè comprobatur Auctor supra cap. 49, num. 44, & seq.

CAPUT LII.

SUMMARIUM.

- 1 Legata non debentur ubi hæreditas non est solvendo, quando excedunt medietatem hæreditatis; Idem judicatur de legatis quod de hæreditate num. 2. Pia, & prophana, si excedant vires hæreditatis, ad æqualitatem reducuntur & ex non piis falcidia detrahatur num. 3.
- 4 Confessio debiti in testamento emissa non præjudicat hæredi quoad falcidiam, Nec tertio num. 5. Testatoris emissa in testamento habet vim legati numero 6. Limita ut num. 7. Probat ea quæ pendunt à potestate confidentis num. 8. Notarii de ejus falsitate in instrumento commissa partibus non nocet numero 9. Uxor in testamento solutionem non probat num. 10.

Legata non debentur, ubi hæreditas solvendo * non præexistit, Georg. Mund. consil. 16, numero 40, libr. 2. Sicuti vice versa quando legata dimidiam hæreditatis excedunt * hæreditati æquiparantur, & idem reputatur de legatis, quod de hæreditate, Cephal. cons. 377, nu. 39, & cons. 728, n. 24, Manent. cons. 31, n. 15. Unde si inter legata adsint ad pias causas & prophana, quæ insimul collecta excedant vires hæreditarias, tunc legata * tam pia, quam non pia, ad æqualitatem cum hæreditate reducuntur, & successivè ex non piis hæres falcidiam detrahit,

